

Straatnieuws #12

AUG/SEP > UITERSTE VERKOOPDATUM: 19 SEPTEMBER 2018 > JAARGANG 23 > VASTE VERKOOPPRIJS: €2,- (WAARVAN €0,65 NAARDE VERKOPER)

DE STRAATKRANT
VOOR DEN HAAG
EN ROTTERDAM

Jelle Hermus

Zin in het
leven!

Justine
le Clercq over
Willie Dille
pag 8

De laatste
dagen van
Sanam
pag 14

€2,-

BEREIK in de WIJK
 onderdeel van de Kessler Stichting

biedt uitkomst

Bereik in de Wijk is er voor mensen die professionele hulp nodig hebben om zelfstandig te kunnen (blijven) wonen. Door een combinatie van problemen is het soms lastig om op eigen kracht oplossingen te vinden. Via een wijkzorgteam of een andere verwijzer (bijvoorbeeld justitie, woningcorporatie e.d.) kunt u ons inschakelen voor ondersteuning en advies.

We werken preventief om huisuitzetting te voorkomen en bieden nazorg om terugval te voorkomen. Ons professionele team is breed inzetbaar en vakbekwaam op veel gebieden, zoals psychiatrie, verslaving, dagbesteding en financiën. We zetten deskundige mensen in om schulden te inventariseren. Verdere hulp kan snel worden opgestart. Ook voor forensische begeleiding en ondersteuning aan mensen met een licht verstandelijke beperking kunt u contact met ons opnemen.

Meer weten?
 Neem een kijkje op www.bereikindewijk.nl of bel tijdens kantooruren naar 070-8 500 588.

Maandag t/m vrijdag

- 07.00 uur **Haagse Ochtendradio** met Justin en Rogier
- 10.00 uur **De Haagse Hartslag** muziek en nieuws
- 15.00 uur **Hou je Haags!** met Rob Kemperman
- 18.00 uur **Non-stop**
- 19.00 uur **Haagse Avondradio**
- 21.00 uur **Haagse Helden** over vrijwilligerswerk
- di **Het Woordenrijk** poëzie
- Dutchbuzz** (vanaf 22.00 uur) voor expats
- wo **Dossier Mastenbroek** misdaad en meer
- do **Young Agga** jongerenprogramma
- vr **De Goede Zaak** maatschappelijk ondernemen
- 23.00 uur **Tonka** underground radio

Zaterdag

- 07.00 uur **Haagse Wekkerradio**
- 10.00 uur **Non-stop**
- 12.00 uur **Den Haag FM Top 30**
- 14.00 uur **Sportsignaal**
- 18.00 uur **Haagse Avondradio**
- 21.00 uur **Royal Dance Grooves**
- 23.00 uur **Tonka** underground radio

Zondag

- 10.00 uur **Kunstlicht** kunst en cultuur
- 12.00 uur **Den Haag FM Top 30**
- 14.00 uur **Sportsignaal**
- 18.00 uur **Haagse Avondradio**
- 21.00 uur **De Nieuwe Van Nierop** nieuwe muziek
- 22.00 uur **Mediamix** communicatie en wetenschap
- 23.00 uur **Tonka** underground radio

Jouw 100% Haagse stadsradio op 92.0 FM
 luister ook via de gratis app

Straatnieuws

Het Straatnieuws zoekt donateurs!

Straatnieuws is dé straatkrant van Den Haag en Rotterdam: een eigenzinnige, betrokken krant die wordt verkocht bij supermarkten, winkels en stations door in totaal bijna 150 dak- of thuislozen. Zij verdienen daarmee een kleine maar welkome aanvulling op hun bescheiden inkomen. En daarnaast hebben zij een zinnige dagbesteding en maken deel uit van de maatschappij. De krant wordt volledig subsidie-vrij en deels met vrijwilligers gemaakt.

ANBI
 Algemeen Nut Beoogende Instelling

Doneren kan via IBAN NL90INGB0007544612
 t.n.v. Stichting Haags Straatnieuws, Den Haag.

> Van de hoofdredacteur

Zin in het leven!

Willie Dille stapte uit het leven. Barbie sprong uit het raam, een vriendin van mij belde 113 en het lichaam van activist Sanam van Voorthuysen – die ons onlangs nog hielp bij onze verhuizing - begaf het. Sanam was pas 40 maar wel levensmoe. Alles bij elkaar zorgde ervoor dat ik tijdens een slapeloze nacht bedacht dat ik in deze themakrant wil stilstaan bij zin. Zin in het leven. De zin van het leven.

Tanya van der Spek
 redactie@haagsstraatnieuws.nl

> colofon

Straatnieuws wordt verkocht en mede gemaakt door dak- en thuislozen in Den Haag, Rijswijk, Rotterdam, Leidschendam-Voorburg, Westland, Delft, Gouda, Zoetermeer, Wassenaar en de Bollenstreek.

De verkopers kopen de krant in voor € 1,35 en verkopen hem op straat voor € 2,-. Het verschil is een bijdrage in hun levensonderhoud. U herkent de Straatnieuwsverkoper aan de witte pas en het (niet verplichte) rode hesje.

Donaties IBAN NL90INGB0007544612.
 t.n.v. Stichting Haags Straatnieuws, Den Haag.

Oplage 6.000

Adres Redactie Straatnieuws
 Koninginnegracht 7, 2514 AA Den Haag.
 06 24 55 22 26.
Email redactie@haagsstraatnieuws.nl
Website Straatnieuws:
 www.haagsstraatnieuws.nl

Coördinator Rotterdam
 Rieneke de Vries: 06 43037657
 E: straatnieuwsrotterdam@gmail.com

Coördinator Den Haag
 Lilian van Herpen: 06 2812 6950
 E: lvanherpen@telfort.nl

Hoofdredacteur Tanya van der Spek

Medewerkers aan dit nummer Angeniet Berkers, Fenne Beugels, Marieke Bolle, Justine le Clercq, Henriëtte Guest, Hester Heite, Mariëtte Storm, Celine Timmerman, Femke Zwier, Remco Zwinkels.

Coverfoto Billy van der Gaag
Ontwerp en opmaak Marieke de Roo
Druk De Persgroep Nederland Duivendrecht

Editie 13 verschijnt op 20 september 2018.

04 INTERVIEW GELUKSPROFESSOR RUUT VEENHOVEN

Ruut Veenhoven heeft goed nieuws: naarmate we ouder worden, worden we gelukkiger.

06 COLUMN MARIEKE BOLLE

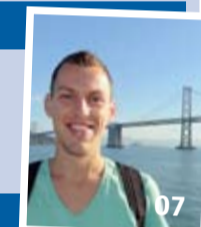
Marieke over aanmodderen, al dan niet vrolijk.

NIEUWS

Clown Tika is de eerste clown in de psychiatrie.

07 INTERVIEW JELLE HERMUS

Het online platform van deze Delftenaar bereikt miljoenen mensen.

08 IN MEMORIAM WILLIE DILLE

Schrijfster Justine le Clercq noteert haar warme herinneringen.

10 KUNSTWERK VAN DE MAAND GRATIS POSTER

Fotograaf Remco Zwinkels schoot een prachtig beeld op het Zuiderstrand.

12 KORT VERHAAL

Bianca Hiemcke Schriek heeft drie bijzondere ontmoetingen gehad.

14 REPORTAGE UITVAART SANAM VAN VOORTHUIJSEN

Honderden mensen namen afscheid van de voormalig dakloze activist.

16 UIT AGENDA EN TIPS

Waar gaan we heen? De leukste uitjes in Rotterdam en Den Haag.

18 CRYPTOVILLE 307

Puzzel en win het boek van Sanam: Mijn leven in drijfzand.

19 PARADIJSVOGELS BEN VAN DER MEER

Ben van der Meer wil de wereld een stukje vrolijker maken en dat lukt hem.

20 OPGETEKEND MIHAELA

Een portret van Mihaela uit Den Haag.

Het geheim van geluk

In basis zijn alle mensen gelijk. We willen gelukkig zijn en pijn vermijden. Wat maakt ons happy? En wat gaat er mis als je zo ongelukkig bent dat je niet verder wilt leven? Straatnieuws vroeg het aan geluksprofessor Ruut Veenhoven van de Erasmus Universiteit Rotterdam.

tekst Celine Timmerman beeld Erasmus Universiteit

> De marketingmachines draaien overuren als het gaat over het onderwerp geluk. Tientallen, nee, honderden boeken zijn er geschreven over geluk. Over hoe je een leven kunt leiden waar je voldoening aan beleeft. Je kunt zelfs 'doosjes geluk' aanschaffen, gelukspoppetjes kopen en gelukschocolaatjes in de vorm van klavertjes vier verkrijgen. Wie googelt op 'geluk' krijgt ongeveer 26.500.000 resultaten en in online verkoopwinkel bol.com zijn er liefst 3.310 artikelen te koop die zijn gerelateerd aan 'geluk'.

We zijn er maar druk mee. Maar niemand anders in Nederland dan professor Ruut Veenhoven (75) houdt zich er al héél lang mee bezig. 49 jaar, om precies te zijn. De Hagenaar publiceerde in 1969 zijn eerste wetenschappelijke artikel over geluk, een onderwerp dat hem toen al boeide. Omdat hij voor zichzelf wilde weten waar hij het gelukkigst van zou worden, maar ook omdat de mensen om hem heen ermee bezig waren. "Wat een gezond leven is, kun je makkelijk invullen: niet roken, niet drinken en iedere dag een appel eten", zegt hij. "Met geluk ligt dat een stuk ingewikkelder, want dat verschilt per mens. Ook voor de politiek is het een belangrijk onderwerp. Moeten meer mensen een uitkering kunnen krijgen? Hoe erg vinden zij hondenpoep op straat? Moet er meer worden geïnvesteerd in woningen? Dat zijn vragen die allemaal aan geluk zijn gerelateerd." Bijna vijftig jaar later is Veenhoven, die allang met pensioen is maar met nog veel plezier werkt op de Erasmus Universiteit in Rotterdam, er voor zichzelf wel uit waar hij gelukkig van wordt. "Lekker bezig zijn". "Ik hoef niet meer te werken, maar wetenschap kun je altijd blijven doen. Ook al word je er niet voor betaald. En bovendien vind ik het leuk."

Evolutie

En dát is nu precies het antwoord op de vraag waar iedereen zich in het leven op enig moment wel mee bezighoudt: hoe word je gelukkig? Dingen doen waar jij blij van wordt, blijkt uit een gesprek met de man die de World

Database of Happiness ontwikkelde; een archief aan onderzoeksresultaten over levensgeluk. Dus: doen waar jij levensvoldoening uithaalt. Of dat nu is door koffie te schenken in een het verpleegtehuis of dat je je eigen tuin bijhoudt. "Het is een biologisch mechanisme", legt Veenhoven uit. "In de evolutie is het zo ontstaan dat je je lekker voelt als je bezig bent, want door bezig te zijn blij je scherp en overleef je de strijd om het bestaan. Dat kan bijvoorbeeld zijn carrière maken, maar ook sporten of een religie uitoefenen." Uiteraard is er een

'Het dondert niet wát je doet, maar dát je wat doet'

aantal basisbehoeften waar een mens gelukkig van wordt - of ongelukkig als deze ontbreken. Denk aan eten, drinken, sociaal contact en seks. Mindere vanzelfsprekend maar wel zo belangrijk is vermogens gebruiken. "Kijk naar een kat. Die wil muizen vangen, ook al staat de voederbak vol. Die kat wil gewoon zijn natuurlijke vermogens om te jagen en te vangen gebruiken, ook al heeft hij al te eten. Nog een voorbeeld: jonge vogels hebben in het nest geen veren op hun vleugels, maar willen wel graag die vleugels bewegen. Niet zozeer om al weg te vliegen, maar om hun vermogens te gebruiken." Zo is dat met de mens ook, wil Veenhoven hiermee zeggen. Wij willen ons lijf en brein 'bewegen' om onze vermogens te gebruiken. Door te sporten, te lezen of puzzels op

te lossen. Een natuurlijk element waar we gelukkig van worden. Veenhoven: "Voor geluk dondert het niet zozeer wát je doet, maar dát je wat doet."

Zelfdoding

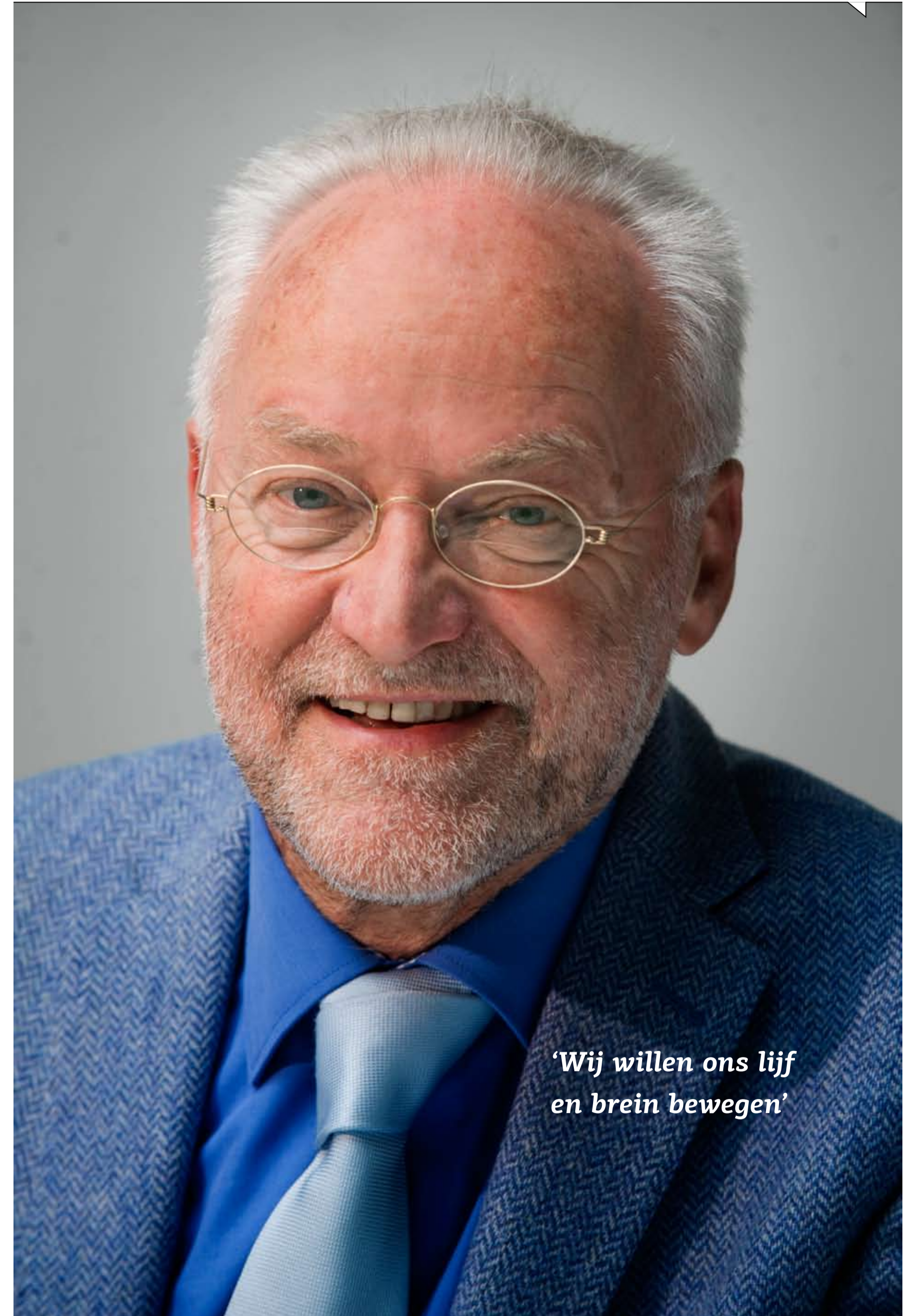
Klinkt simpel, doen wat je leuk vindt, maakt gelukkig. Maar dan kijken we ook even naar de andere kant: ongelukkig zijn. En in zeer extreme mate: dermate ongelukkig zijn dat je het leven niet meer ziet zitten. Wat te doen als negatieve gedachten, de tegenkrachten, te sterk zijn? Vorig jaar maakten 1917 mensen een einde aan hun leven, blijkt uit de in juli gepubliceerde cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Dat waren er 23 meer dan in 2016. Onlangs stapte ook Haags raadslid Willie Dille (PVV) uit het leven. Veenhoven: "Als mensen ongelukkig zijn, dan plegen ze suicide omdat ze geen kans zien om hun leven te verbeteren. De beslissing voor zelfmoord kunnen we in het brein niet reconstrueren. Dat er meer mensen zelfmoord zouden plegen is trouwens niet waar, het wordt alleen beter geregistreerd én steeds minder mensen vinden dat het niet mag van God." Religie speelt daar dus een rol in? "Ja. Vroeger belemmerde de geloofsgemeenschap in zekere zin zelfmoord, omdat er meer controle op elkaar was. Het was ook een schande als je jezelf van het leven beroofde, want je kreeg het leven toch? Aan de andere kant was het met die gezelligheid en sociale controle ook niet altijd even leuk. Daarom zijn er toen meer mensen uit de dorpen naar de steden getrokken. Daar was minder controle."

De zelfdoding van het Haagse raadslid Willie Dille (PVV) zou zomaar een zelfmoord geweest kunnen zijn, meent de geluksprofessor. "Vooropgesteld, ik ken deze mevrouw niet en weet alleen wat in de media wordt gepubliceerd. Maar het lijkt erop dat deze mevrouw in de war was en daardoor in een situatie is geraakt waarin suicide een respectabele aftocht is. Dit komt niet veel voor in Nederland, maar eerder in landen als Japan. Er kunnen natuurlijk meer redenen zijn geweest voor deze tragedie."

Zingeving

Wat maakt dan dat iemand wel of juist geen zin in het leven heeft? Het is moeilijk om te zeggen waarvoor je leven dient. "Zeker, en als je gelukkig bent, vraag je je dat niet af. Pas als je ongelukkig bent, vraagt je je af waarvoor je het allemaal doet. En die vraag is niet gemakkelijk te beantwoorden." Goed nieuws is dat we naarmate we ouder worden, we heel langzaam gelukkiger worden. In Nederland geven we ons leven gemiddeld een 8-. Het gelukscijfer van het leven van daklozen is overigens, blijkt uit studies in Nederland, Spanje en de VS, 2 punten lager: een 6-. Niet enorm gelukkig dus, maar het valt reuze mee, meent Veenhoven. "Zeker als je bedenkt dat daklozen vaak thuisloos zijn vanwege psychische problemen. Bovendien is het ook een uitdaging om dakloos te zijn." Daklozen in Nederland geven hun leven nog het hoogste cijfer, vergeleken met daklozen in Spanje en de VS. "Dat komt omdat we hier in Nederland redelijk veel voorzieningen hebben voor daklozen. Mede door de daklozenkranten wordt er ook begrip voor hen gekweekt, en kunnen zij ook weer een centje verdienen aan het verkopen van de krant. Dat zorgt ervoor dat daklozen meer voor vol worden aangezien, ze staan namelijk al onderaan in de hiërarchie. Als je dat verschil verzacht, dan helpt dat in het geluk van de daklozen."

De levensduur van de mens neemt toe, net als de 'gelukkigheid'. Dat we ouder worden staat geluk niet in de weg. Veenhoven: "Je bent redelijk gelukkig als je jong of oud bent. Vaak zijn dat de tijden waarin je niet echt een enorm doel in het leven hebt, je niets van jezelf 'moet'. Maar in de tijd ertussen heb je een dieptepunt, zo rond je veertigste. Het wordt weer leuker tegen de tijd dat je carrière hebt gemaakt, de hypotheek is afbetaald en de kinderen het huis uit zijn." Met een glimlach: "Dat herken ik wel." Je kunt dus best gelukkig zijn zonder doelgericht te leven. Maar: wel bezig blijven. Met wat dan ook. Ga ervoor!

'Wij willen ons lijf en brein bewegen'

Column door
Marieke Bolle

Vrolijk aanmodderen

De meeste mensen hebben zin in het leven. Gelukkig maar. Ze zien de zin van het leven, hun zin van hun leven. En modderen vrolijk aan. Want er is niet echt zoiets als De Zin Van Het Leven, althans ik zou niet weten waaruit die dan bestaat. Sommigen zien de zin van hun leven niet, of niet meer. En modderen ook aan, maar helemaal niet vrolijk. Soms stapt zo iemand eruit. Staat op een kruispunt in haar of zijn leven, en maakt de balans op. Die onder de streep uitkomt. Er zijn veel aangrijpende verhalen bekend van mensen die niet meer konden bedenken hoe het leven voor hen beter uit zou kunnen pakken.

Over zelfmoord zijn prachtige boeken geschreven. Tolstoj's *Anna Karenina*, bijvoorbeeld. Er zijn talloze films over gemaakt. Mij staat die stoet feestgangers bij, die in een vergeefse poging om een suicidale vriendin op te monteren een vrolijke optocht maakt door de stad New York in de film *Next Stop Greenwich Village*. Maar één sector in de kunst steekt met kop en schouders boven de andere uit als het om zelfmoord gaat: de popmuziek. Popsterren zingen er niet alleen over, ze doen het ook veel: rock 'n roll suïcide. Herman Brood, die van het Hilton Amsterdam afspringt. Amy Winehouse, Kurt Cobain, Ian Curtis van Joy Division. En Syd Barrett van Pink Floyd pleegde weliswaar geen zelfmoord, maar werd wel gek. En de popartiesten die bleven leven, hebben er misschien wel de mooiste nummers over gemaakt: Bob Dylan, Lou Reed, Leonard Cohen. Eén van mijn favorieten -over een zelfmoordpoging- is Cohens *Dress Rehearsal Rag*. "It's come to this. Yes, it's come to this. And wasn't it a long way down. Yes, wasn't it a strange way down."

Primeur: clown in de psychiatrie

We kennen allemaal de Cliniclowns voor zieke kinderen en dementerende ouderen. Maar Parnassia lanceert nu in Den Haag de primeur van een clown in de psychiatrie. Tijdens een pilot van een half jaar bezoekt Clown Tika wekelijks een afdeling aan de Monstereeweg met 33 psychiatrische patiënten die een verstandelijke beperking en/of autisme hebben. Een deel van deze bewoners is dakloos geweest. Clown Tika: "Ik bezoek de bewoners om hen op een andere manier aandacht te geven naast de aandacht die ze krijgen vanuit de zorgdiscipline." Veel van deze bezoekers leven vrij passief en afwachtend. Ze zijn soms afwerend naar voorstellen om in beweging te komen. Of ze zijn erg gefocust op een probleem dat ze hebben. Clown Tika brengt leven in de brouwerij. "Ik kom jongleren, ik goochel, maak grapjes of dans met ze, ga mee in hun interesses zoals kleuren of pingpong en breng iedere week buiten mijn tas vol attributen, iets nieuws of anders mee ter inspiratie." De bewoners zijn enthousiast. "Ze willen weleens dat ik individueel bij hen op de kamer op bezoek kom, dus ik ga nu iedere week bij minstens één bewoner langs." Medewerkers spreken af en toe hun verbazing uit en filmen met de werktelefoon voor afwezige collega's wat voor bijzonders er gebeurt. "Nadat ik bijvoorbeeld met een groepje een bal had overgegooid, kreeg ik reacties: wauw, dat die en die specifieke bewoners zo actief meededen had ik nooit verwacht!" Voor Tika, die al 25 jaar clown is op feesten, evenementen en op straat, is het een droom die uitkomt. "Ik geniet hier enorm van. Deze mensen kunnen zo wonderlijk reageren, je kunt het nooit voorspellen. Al zou het stoppen na deze pilot, heb ik toch een geweldige ervaring gehad." Tika kan vrij makkelijk met de doelgroep omgaan omdat er in haar gezin van herkomst ook sprake was van psychiatrie. Dit komt ook voor in haar onlangs verschenen autobiografische boek 'Het Kado. Mijn vader sterft'. Met rauwe scènes en tragikomische bespiegelingen schetst Tika een beeld van hoe een kind zich ontwikkelt bij psychisch beperkte ouders. Onder de naam Tika Stardust is Tika ook veel in de media verschenen - en zijn er zelfs internationaal documentaires over haar gemaakt - omdat zij een lans breekt voor sociaal erotische dienstverlening aan mensen met een beperking. Het boek is te bestellen via: <http://tikastardust.nl/hetkado>

Expositie straatportretten

Vanaf 1 september worden in lunchcafé Bob's your uncle aan de Korte Molenstraat in Den Haag een maand lang werken geëxposeerd van onze illustrator Femmez/Femke Zwier. Zij wordt geïnterviewd tijdens de opening op 1 september om 16.00 uur. Daarna is er muziek van Valerija Kravale. Er zijn ook portretten van verkopers van Straatnieuws te zien. De toegang is gratis. Onze Haagse verkoopcoördinator Lilian van Herpen (op de foto met verkoper Veselin en Judith Eykelenboom) exposeert in september in de raamgalerie tegenover het Leger des Heils in de Wagenstraat.

Daklozen met drones zoeken

Voor het eerst in Nederland heeft de politie drones ingezet om daklozen op te sporen. Dit gebeurde in de Haagse duinen. De politie zegt dat het belangrijkste doel van deze actie is om daklozen hulp aan te kunnen bieden. 'Daarnaast willen we de overlast aanpakken.' Elly Burgering van het Straat Consulaat reageert: "Gelukkig werden er geen daklozen aangetroffen. Hulp aanbieden doe je met hulpverleners, niet door politie met drones erop af te sturen!"

Het is niet zo lastig om een leuk leven te realiseren, zegt Jelle Hermus (32) uit Delft. Hij inspireert maandelijks een half miljoen mensen. Zijn bestseller *Steeds Leuker* is uitgeroepen tot het Beste Spirituele Boek van 2018. tekst Tanya van der Spek beeld soChicken

Een leuker leven

> Eindeloos ploeteren is prima, maar op de bank zitten met een goed boek, een kop thee en een glimlach op je snoet is ook fijn, vindt Delftenaar Jelle Hermus. Met zijn boek *Steeds Leuker* wil hij mensen 'de korte route naar een leuker leven presenteren'. "Ik laat zien hoe je - door het zetten van de juiste kleine stappen - je leven snel in een opwaartse spiraal kunt brengen. Want we weten vaak niet precies wat we willen doen met ons leven, maar we weten wél hoe we ons willen voelen: vrijer, blijer en meer voldaan. Als je steeds kleine stappen blijft zetten in de juiste richting, kom je vanzelf waar je wilt zijn." Jelle Hermus richtte in 2004 het online platform soChicken.nl op. Dit wordt maandelijks bezocht door ruim een half miljoen mensen. Je kunt er korte artikelen lezen en online cursussen volgen. Jelle verslindt veel boeken, waardoor je dat als bezoeker van zijn site niet meer hoeft te doen. Wat is volgens Jelle de kracht van soChicken? "Eenvoud. De artikelen zijn simpel, nuchter en vol humor. De wereld is al ingewikkeld en serieus genoeg. Ik deel de levenslessen die ik opdoe. Mijn talent is ingewikkelde dingen simpel en leuk maken. Ik schrijf over de dingen waar ik zelf ook

mee worstel of geworsteld heb. En ik observeer mijn bezoekers en de mensen in mijn omgeving. We worstelen allemaal met dezelfde obstakels."

Stoppen met klagen

Enkele voorbeelden van onderwerpen op soChicken zijn: *Je leven is meer dan je werk*, *Uit je depressie komen zonder medicijnen*, *Hoe ik moeiteloos 87000 calorieën bespaar*, *Stoppen met klagen*, *Beter omgaan met angst*, *Transitie naar plantaardig eten*, *Digitaal ontspullen*, *Zinvol leven - hoe krijg je dat voor elkaar?*, *Zelfdiscipline aanleren*, *Hoe ik mijn hypotheek afloste in 5 jaar*, *Postief omgaan met beledigingen* en *Eenzaamheid oplossen*. Jelle is geen monnik zegt hij, ook hij verzint smoesjes om niet te gaan sporten. Maar hij voelt zich wel goed omdat hij ballast uit zijn leven gooit. Zijn huisje in het Westerkwartier in Delft, waar hij samenwoont met zijn vriend Billy, heeft weinig spullen. Jelle laat zich niet afleiden door een televisie en als hij op reis gaat - het liefst meteen maanden lang - neemt hij een lichte rugzak mee. Werken doet hij niet meer dan vier dagen per week en dan het liefst in sfeervolle cafés.

Hoe voelt het om zoveel mensen te bereiken? "Dat voelt nog elke dag bijzonder en vreemd. En ik voel ook een sterke verantwoordelijkheid om mijn lezers echt te helpen. Het motiveert me om het beste uit mezelf te halen. De mooiste reacties vind ik de verhalen van mensen die naar aanleiding van wat ik geschreven heb grote knopen hebben doorgehakt. Die eindelijk durven

'We willen ons vrijer, blijer en meer voldaan voelen'

te luisteren naar wat hun hart ze al jaren influistert, waarna ze gaan doen wat ze écht leuk vinden." Tot slot, wat is het meest waardevolle stukje informatie dat hij zelf is tegenge-

komen? "Als je wilt dat de wereld verandert, stop dan met prediken en pushen. Dat werkt niet. Het enige dat je kunt doen is zelf veranderen. Door zelf te veranderen zet je van alles in beweging."

Zinvol leven - hoe krijg je dat voor elkaar?

Volgens Jelle heeft een zinvol leven drie pijlers:

- Waardevolle relaties opbouwen
- Leren, groeien en jezelf ontwikkelen
- Bijdragen en anderen helpen

Op soChicken.nl legt Jelle per punt uit hoe je het kunt aanpakken. Volgens Jelle ervaar je meer plezier, meer liefde en meer voldoening als je waardevolle relaties hebt. 'Goede relaties ondersteunen een zinvol leven. De relaties in je leven kunnen altijd naar een hoger niveau worden getild. Dat - en je hebt altijd de mogelijkheid om nieuwe mensen te leren kennen. Soms zijn het nieuwe mensen die je nodig hebt, soms is het meer kwaliteit in je huidige relaties.' Hieronder een paar tips:

- Accepteer je vrienden en familieleden zoals ze zijn.
- Zet je relaties hoger op de prioriteitenlijst.
- Durf jezelf kwetsbaar op te stellen.
- Beleef plezier samen.
- Bewaak je grenzen.
- Wees attent en empathisch

Lees de uitgebreide versie met uitleg op soChicken.nl

In memoriam Willie Dille

Onlangs werd Nederland opgeschrikt door de zelfdoding van het Haagse PVV-raadslid Willie Dille (53). Schrijfster Justine le Clercq kende haar en noteert voor Straatnieuws haar herinneringen. tekst Justine le Clercq beeld Gemeente Den Haag en persoonlijk archief geïnterviewden

> Op een zonnige dag stond ik voor de deur van haar grote huis. Haar naam had ik doorgerekregen van een collega. Bij die collega had ik lopen mopperen over het tekort aan fijne logeeradressen voor verstandelijk- en lichamelijk gehandicapte kinderen. 'Ken je Willie Dille niet?' had mijn collega verbaasd uitgeroepen. Ik schaamde me direct, want het was duidelijk dat ik haar had moeten kennen. 'Iedereen kent Willie,' wreef ze er nog extra in. Met 'iedereen' doelde ze op alle mensen in en rond de zorg voor gehandicapte kinderen in Den Haag.

Ik werkte in die tijd bij een bedrijfje dat zorg regelde voor deze kinderen die een eigen budget ontvingen (het zogeheten PGB). Met het geld dat ze ontvingen, kunnen ze zelf de zorg inkopen die ze nodig hebben. Het voordeel is, dat je dan zelf kan kiezen wie jouw verzorger is. En dan kies je natuurlijk de leukste, de aardigste, de beste! Alleen, dan moet die er wel zijn. Ik werkte toen als bemiddelaar. Ik zocht de juiste hulpverlener bij de cliënt. Dat was soms een heel gedoe. We hadden vooral een tekort aan plekken waar kinderen konden logeren, want ouders willen soms graag een keertje met elkaar op vakantie om even bij te tanken. Ook zochten we plekken waar kinderen een paar uurtjes konden spelen, bijvoorbeeld omdat de ouders werkten tot 18.00 uur en de school al uitging om 15.00 uur.

Mijn collega zei: 'Willie vangt al jaren kinderen op. Ze kunnen er ook logeren. Ook voor langere tijd. Ken je haar echt niet? Ze heeft wel 25 jaar gewerkt in een tehuis. Ze kan met alle kinderen overweg. Zelfs bij de moeilijkste kinderen heeft ze een ingang weten te vinden. Ze is een fenomeen. Dat jij haar niet kent...'
'Geef nou haar nummer maar,' zei ik.

Zo stond ik op een dag voor haar deur, en ze leidde me naar de ruime zonnige woonkamer. Er liepen wat eigen kinderen rond, een leuke grote man, en er stonden twee rolstoelen met twee kleine kindjes erin. Ondanks al die mensen was het een oase van rust. Alle stress van buiten werd door het huis vak-kundig tegengehouden. 'Thee?' vroeg de leuke grote man. Ik kreeg een rondleiding. Het hele huis was ingesteld op kinderen, met of zonder handicap. Kinderen die vaak bij Willie kwamen, hadden hier en daar eigen spulletjes liggen. Wat eigenlijk vooral opviel was dat het een gewoon huis was. Andere huizen waar kinderen logeren zijn altijd van een stichting, en dat zie je aan de inrichting en voel je aan de sfeer. Hoe goed iedereen daar ook zijn best doet, het mist toch iets van huiselijkheid. Bij Willie miste je helemaal niks. Bij Willie werd je opgenomen in een lopend gezin en niks was te gek. 'Zijn er kinderen met een bepaalde handicap die hier niet kunnen komen?' vroeg ik.

'Iedereen kan komen,' zei ze. 'Heb je een leeftijdsgrens?' ging ik door met mijn vragenlijst. Ze haalde haar schouders op. 'Nee, hoor. Misschien dat een oude meneer het hier te druk vindt,' lachte ze. 'Maar iedereen is welkom.' 'De financiën, hoe wil je dat regelen?' Weer haalde ze haar schouders op en ik leek haar intussen te vervelen. 'Joh, dat komt altijd wel goed. Die instanties, dat gaat allemaal zo langzaam. De kinderen komen hier, of de financiën nou geregeld zijn of niet. We hebben hier altijd eten genoeg.'

'Het was een oase van rust'

Tijdens dat gesprek streden intuïtie en verstand om aandacht. Alles in mijn hart zei: Wat is het heerlijk hier, die Willie ervaart gewoon geen last of moeite. Mijn verstand was het hier niet zomaar mee eens: Zeg, dit lijkt een te gek huis, maar bestaat zo'n droomplek wel? Bij het afscheid zei Willie: 'Er komen hier genoeg kinderen, maar als je omhoog zit, dan is iedereen welkom.'

'Ken je Sanne?' vroeg mijn collega die ik over mijn bezoek aan Willie vertelde. Ja, Sanne kende ik wel. Sanne was een meisje dat menig verzorger tot wanhoop had gedreven. 'Nou, diezelfde Sanne is de rust zelve als ze bij Willie logeert.'
'Gaat ze uit logeren?' riep ik ongelovig.
'Alleen bij Willie.'

Natuurlijk was er een moment dat ik las dat Willie lid was van de PVV. Natuurlijk was ik enorm verbaasd. Het strookte helemaal niet met hoe ik Willie en haar gezin had leren kennen. Het strookte helemaal niet met al die kinderen bij haar in huis die geel en rood en groen en paars van kleur waren. Ik weet nog dat ik dacht, misschien is de PVV toch gematigd aan het worden en trekt het nu ook andere mensen aan dan de meer radicale. Dat was immers met meer partijen gebeurd. Dat is immers de kracht van ons polderen. Lang stond ik er niet bij stil. De mens is nu eenmaal niet in één zin, in één gedachte, in één hokje te plaatsen.

Het huis van Willie Dille werd ook voor onze kleine cliëntjes een zeer gewilde plek waar ze even konden stranden, een nachtje konden slapen, en waar ouders vol vertrouwen hun kinderen achterlieten.

Sincere was zo'n kind. Een heerlijke jongen. Knap,

groot, met een flink portie doorzettingsvermogen. Hij was gek op Willie. Zijn moeder zat daags voor het afscheid nog naast Willie op de bank. Ze bespraken de komende verjaardag van Sincere, die wilde hij graag bij Willie vieren. 'Hoe moet dat met een taart?' vroegen ze zich af, want alle kinderen hadden moeite met het prikken van een vorkje in een stukje taart. 'Die gaan we creatief blenderen,' lachte Willie.

Alweer vier jaar geleden, het was weer zomer, en moeder Biharie ging eindelijk op vakantie. Daar had ze jaren voor gespaard, en gewacht voor ze het aandurfde om haar twee zonen een paar weken achter te laten. Haar twee zonen van 10 en 12 jaar, allebei zwaar lichamelijk- en geestelijk gehandicapt, gingen tijdens haar vakantie logeren in een logeershuis. We waren blij voor haar. Ze mailde nog om ons ook een mooie zomer te wensen. Een week later belde haar broer. Moeder Biharie had op vakantie een hartstilstand gekregen en was overleden.

De paniek was groot. Waar kan je, in de chaos en het verdriet, naartoe met haar twee jongens? Direct belde ik stad en land af om te zoeken naar een woonplek voor ze. Na de begrafenis belde de broer van moeder op. Hij had met de familie en met zijn gezin gesproken, en ze wilden de jongste in huis nemen. Het speelt hem, maar de oudste jongen ook erbij, dat was te zwaar voor ze. Iedereen was opgelucht dat de jongste bij familie ging wonen. Alleen, wat nu met de oudste? Met lieve, zachte Suresh? De jongen die, zittend in zijn rolstoel, een eigen leventje leidde in zijn hoofdje, met af en toe zijn bescheiden glimlach, zijn armen die zich onverwacht naar je konden uitstrekken. Er waren wachtlijsten. Er waren woonlocaties die benauwd voelden. Suresh was de onvoorwaardelijke zachtmoedige zorg van zijn moeder gewend. We konden hem toch niet ergens in een kamertje achterlaten? Weg van broer, van familie? Hij zou er verdrinken.

Willie wist ervan. En Willie belde me. 'Als zijn familie akkoord gaat, dan willen we graag Suresh in ons gezin opnemen,' zei ze. Suresh was welkom in haar grote, rustige en liefdevolle gezin. En wat het nog mooier maakte, zijn broer logeerde iedere maand een paar nachten bij Willie, en zo konden de broers elkaar nog iedere maand zien en met elkaar spelen. Halverwege die zomer stond Willie in de deuropening van haar huis, en keek hoe Suresh achteruit het busje werd uitgerold. Hij flapperde druk met zijn handen. De buschauffeur draaide de rolstoel om, en Suresh keek naar Willie. 'Daar ben je dan,' zei ze.

Noot: Alle namen en tijdsaanduidingen zijn om privacyredenen gewijzigd.

Drie ontmoetingen

tekst Bianca Hiemcke Schriek beeld Eveline van Egdom

De voorbijganger

Te oordelen naar de enkele herinneringen die ik nog over heb gehouden aan die bewuste middag waarop ik door de straten ging, hier, beneden in de stad - ik liep onder de zon en sloeg een honingbij van me af - of was het een wesp, juist dit detail ben ik vergeten -, enfin wie 't ook was, ik keek op naar het zoemende om mijn hoofd, probeerde het weg te slaan, en juist door dat opkijken beleefde ik iets dat ik niet snel zal vergeten. Want nog in het moment waarop ik mijn hand weer terugnam, de hand waarmee ik het insect met een zwiep had gedwongen een andere vliegrouwe te kiezen, juist toen ik mijn ogen weer neer wilde slaan en mijn gewoonte weer opvatte om met m'n neus naar de grond voort te gaan, ik mijn ogen weer wilde richten naar daar waar bij mijn voeten de keien bewegen -, juist toen trof mij de blik van de man die ik niet had zien staan. En ik lachte naar hem en ik mompelde iets, 'dat het zo fijn was', de zon. Of vergis ik me nu en zei ik iets over het wegblijven van regen?

Zal het hierover gaan? Gaat het hier over de ontmoeting met deze man? Gaat het over de onbeduidende middag waarop ik hem ontmoette? Over de Honingbij misschien? Nee. Nee. Het zal niet zozeer over deze ontmoeting gaan, niet over het insectje en niet over de laan waarin de man en ik zomaar tegenover elkaar - en stil - bleven staan, het zal alléén over de oogopslag gaan, die ene waarin ik hem, volkomen vreemde, die ene waarin ik in een paar ogen keek waarin ik voor heel even mezelf kon vergeten. Ik keek naar hem op en bleef daar wat staan. Hij vernieuwde zijn glimlach speciaal voor mij naar het leek en hij vroeg me vriendelijk 'kan ik iets voor u doen?' En ik schudde van 'nee' en verontschuldigde mij. 'Het spijt me, ik was bijna tegen u opgelopen, en ook, 'ik had u niet aan zien komen, 'k was zo in gedachten.' En daar stelde hij me de vraag waarmee hij me van mijn voeten blies. Zijn ogen glinsterden. 'Bent u op zoek naar de zin van het leven?'

Ik keek verbouwereerd naar hem op. Ik vroeg hem hoe hij heette. 'Khalil', zei hij en hij gaf me zijn hand en ik gaf hem de mijne. En toen hakkelde ik dat ik precies dát aan het doen was. 'Nu u het me vraagt, ja, ik zoek naar de zin van het leven.'

Khalil zei vriendelijk dat ie dacht dat het leven een gesprek is, en dat het daarom uit meerdere zinnen bestaat. 'Dag mevrouw', zei hij en hij wenste me 'goede-middag'. En omdat het hier niet over de ontmoeting met deze jongeman gaat, vertel ik u nu alleen nog dat ik hem tot het einde van de laan heb nagekeken. Pas in het nakijken viel mij zijn tred op. En ik wist dat ik het verdriet dat ik om hem heen zag, nooit zou vergeten.

De moeder

Die avond ben ik laat naar bed gegaan. Ik wist wel dat het uren eerder de hoogste tijd was en dat ik er beter aan had

gedaan de gordijnen te sluiten, de trap op te gaan. En toch stond ik daar maar bij het raam, het was alsof ik op iets wachtte. Ik snoof de avondlucht op, ik rook de rozen in mijn tuin. Die middag nog had ik de perken aangeharkt, de rode kelken één voor één bekeken. Nu zag ik er niet een meer van. Eigenlijk is het bij nacht met een tuin net zo gesteld als met de ziel. Je ziet haar niet en toch weet je dat ze er is. De ziel gaat als een adem door de wereld. Je vermoedt haar meer dan je haar kent. Het is niet haar rol heel nadrukkelijk te bestaan, haar rol is bezielen en voorbijgaan. Ik dacht aan mijn zoon. Hij stierf vorige week, ik ben hem verloren.

Als je mijn zoon zou vragen terug te blikken op zijn levensweg, dan zou hij je vertellen over een weg die hij niet zelf ontworpen had. Hij zou je vertellen over een weg die gevormd werd door wat hij erop tegenkwam. En de kans is groot dat hij je zou zeggen dat hij aan het eind van zijn leven ontdekte dat hij een leven lang onderweg was geweest naar huis. En ik droomde dat hij een jongetje was en dat hij met zijn koffertje het tuinpad af sjouwde, ik vroeg hem waar de reis heen ging. Hij zei: 'naar huis'. Ik draai me om, het is tijd om naar bed te gaan. Er strijkt een windvlaag langs mijn gezicht. Ik glimlach. Het is als met een tuin bij nacht. Je ziet hem niet meer, maar je weet dat hij er is.

Er was een vriend aan wie ik heb geschreven / Een rots waar ik mijn naam in heb gekerfd / Je bent een deel van alles bij je leven / En alles blijft bestaan wanneer je sterft'

- Gerrit Komrij -

De redacteur

Hoeveel moet je van iemand weten om hem te begrijpen? Ik vroeg het me af toen ik de man nakeek met wie ik een paar minuten had staan praten. Hoe gedetailleerd moet je iets van iemand weten, om 'm niet te vergeten? Moet je, als het om een mens gaat, iedere stap van iemand kennen om hem te kennen, moet je al zijn stemmingen kennen? Hem helemaal begrijpen? Stel, je zou dan alles weten, je beschikte over foto's, film, dagboeken, verhalen, over documentatie die uur na uur iemands leven registreerde, stel als dat zo was, dan was het onmogelijk om dat allemaal te overzien en het belangrijkste eruit te pikken. Terwijl het alleen over het belangrijkste gaat immers? Niemand zit op onbeduidende details te wachten, op algemeenheden, op hoe iemand loopt, hoe ie gaat zitten, op wat ie aan had, of op hoe hij zijn koffie drinkt. Het gaat er niet om alles te weten, het gaat om het eigene, om gaat om het eenmalige van iemand te herkennen. En dáár dan het belangrijkste van te vertellen. Is u dat wel eens opgevallen, dat alle verhalenvertellers, dat alle boeken eigenlijk

altijd met dezelfde zin beginnen? 'Er was eens.' 'Er was eens een jongen en hij heette Khalil'. En ik, ik kwam hem tegen. Het is een gewone doordeweekse dag. Ik weet aan het begin ervan nog niet dat het een bijzondere dag zal worden. Ik heb m'n ogen opengedaan, ben aan mijn gewoontes begonnen, ik heb misschien even voor het raam gestaan. Alleen mijn agenda weet wie er vandaag op de redactie naar me toe zullen komen. Ik ben op mijn fietst door de straten gegaan.

'Er was eens een man en hij heette Khalil'. Hij heeft die middag heel even aan mijn bureau gestaan. Hij heeft me over zijn land verteld, het land waarin hij werd geboren. De bomen zijn er groener dan groen, de zon is van purper en de mensen van brons, de vogels dragen veren van honderd kleuren, en als je er in het water kijkt zie je dat de vissen er glimlachen. Hij vertelde mij over zijn grootvader. Hij leefde in een klein huisje aan de rand van Paramaribo. Zijn kamertje kan niet veel groter zijn geweest dan een postzegel. Maar het deerde niet want hij, Khalil, was er gelukkig. Zijn grootvaders povere spulletjes kregen nauwelijks ruimte. Niet dat het deerde, want ze zaten samen aan de tafel en ze dronken een glaasje Zuurzak. En natuurlijk was het Khalil heus wel opgevallen dat vlak langs het hoofd van zijn grootvader, zijlings langs de kast, schuin over de wand en dwars door het geopende venstertje, een boomtak kronkelde. En hij had, al was hij nog maar een jongetje, echt wel gezien dat er in de hoek van de kamer een boomstronk uit de vloer omhoogstak. Hij vroeg aan zijn grootvader 'opa, wat doet die boomstronk daar, en wat doen die takken hier tegen de wand, moet u hen niet afzagen, er is nauwelijks nog plaats voor uw bed en het kastje?'

En zijn grootvader geglimlachte. 'Khalil, die boom is hier veel langer dan wij, hij is hier thuis, wij mogen er eventjes bij.' Kom laten we een vlaggetje vouwen en er ééntje in de takken hangen, zodat we deze middag nooit zullen vergeten. 'En Khalil, later als ik oud ben, op de dag waarop ik mijn lichaam heb neergelegd, dan rust ik hier bij de boom. En als jij dan goed luistert, ook als je al een man bent geworden en zélf aan het eind van je reis bent gekomen, als je dan heel goed luistert, dan hoor je de roep van de wind, en die van de blaadjes, en dan leg je jezelf bij mij neer. '

We lachten naar elkaar, Khalil en ik en we keken even naar buiten, naar de blauwe hemel die warm boven het redactiekantoor afstak. 'Kijk nou, die strepen, ze lijken precies op de takken die bij mijn grootvader langs de wand kropen. De hemel heeft draden over het blauw gespannen! Hij draaide zich om, hij lachte naar me en vertrok. En ik? Ik heb een vlaggetje gevouwen, en het aan de draden in het blauw gehangen. Zodat ik hem nooit zal vergeten.

Als tiener zwierf hij eenzaam over straat. Als veertiger werd zijn uitvaart bezocht door honderden mensen, onder wie politici. Hoe lukte het Sanam van Voorthuijsen om zijn leven zo'n positieve wending te geven? tekst Tanya van der Spek beeld Angeniet Berkers portret Facebook

Sanam was op

> Belletjes rinkelen aan de dansende enkels van Shaksi Gopal. De stem van Indiase legende Lata Mangeshkar schalt uit de boxen. Roze ballonnen deinen mee en regenboogvlaggen kleuren de ruimte. Zonder de bloemstukken en foto's, had je je op een feestje gewaand. Maar op welk feestje had dit gezelschap elkaar ooit gevonden? Jong, oud. Verschillende religies, bevolkingsgroepen en seksuele gaardheden. Orthodoxe moslims en oudere Nederlanders, die wellicht nooit eerder dragqueens zagen optreden. Iedereen zit gebroederlijk naast elkaar in het Surinaamse trefcentrum Wi Masanga in Rotterdam voor Sanam van Voorthuijsen. Hij stierf 11 augustus 2018 op 40-jarige leeftijd.

Diamant

"Hij had geen hart van goud maar een hart van diamant. Want diamant is kostbaarder, toch?", zegt nicht Sandra Nanda, het enige familielid met wie Sanam nog contact had. "Hij heeft zoveel voor anderen gedaan." Overbuurvrouw Astrid Carron: "De laatste dagen haalde hij brood op voor daklozen. Hij ging strijken bij de Rooms Katholieke gemeente. In onze straat, de Rauwenhoffstraat, had hij de

bijnaam wijkburgemeester. Hij heeft planten, fietsenrekken en afvalbakken in de straat gerealiseerd. En hij regelde subsidies voor straatfeesten en bbq's." Buurman Orlando Cairo: "Hij heeft er zelfs voor gezorgd dat de RET waar ik werk op 27 september, tijdens de Rotterdam Pride, de RET-vlag op het hoofdkantoor vervangt voor een regen-

'Hij kon niet tegen onrecht'

boogvlag. Hij kreeg alles voor elkaar." Uit de toespraken blijkt dat Sanam mensen snel voor zich kon winnen. Hij was charmant, enthousiast, slim, gek en behulpzaam. Maar ook druk, drammerig, koppig en eigenwijs. "Als

hij iets wilde, dan moest het gebeuren en ook op zijn manier", zegt 'pleegvader' Graeme van Voorthuijsen. "We konden vreselijk ruziemaken en een uur later was het weer goed", zeggen meerdere sprekers. "Hij kende ook geen schaamte", verklaart vriend en danser Shaksi Gopal het feit dat Sanam alles voor elkaar kreeg. Hartsriendin Anita Nanhoe, die de uitvaart samen met Sanam's 'schoonzus' Anne van Zutphen heeft georganiseerd: "Toen ik in 2012 bij een lezing werd aangekondigd als 'Dr. Anita Nanhoe' zocht hij me na afloop op en zei: 'Jij hebt een dokterstitel, jij kan wat betekenen voor onze community. En jij gaat je daar nu voor inzetten.'" Na het lezen van Sanam's levensverhaal wilde ze inderdaad meehelpen aan de acceptatie van seksuele diversiteit. Ze werd zelfs voorzitter van de Rotterdam Pride.

Onrecht

"Sanam kon niet tegen onrecht", zeggen velen. De Haagse wethouder Bert van Alphen: "Tijdens mijn vorige periode, twaalf jaar geleden, heb ik Sanam gevraagd een chatsite op te zetten voor allochtone jongeren. Ik kwam hem vaak tegen in het actiewezen en vond hem zachttaardig, eigenwijs

en taboedoorbrekend. Dat waardeer ik zo in hem: het constant ter sprake brengen van dit soort onderwerpen. Ik had daar bewondering en respect voor." Sanam's werk werd ook bekroond. Hij won de Kartiniprijs voor zijn inzet voor vrouwenemancipatie in de Hindoestaanse gemeenschap. En de John Blankensteinprijs voor homo-emancipatie omdat hij met anderen gespreksgroepen en een toneelstuk realiseerde bij stichting Vobis. Het aantal discussiebijeenkomsten dat Sanam realiseerde en actief bijwoonde, is niet te tellen. Ook vond hij tijd om, ter verwerking, zijn levensverhaal op te schrijven. Dit verscheen in 2016 bij uitgeverij Stili Novi: *Mijn leven in driifzand*.

Besmettelijk

Als Sanam 9 jaar is, komt hij vanuit het warme Suriname naar het koude Den Haag. Hij draagt dan nog zijn originele naam, Radjesh Madarie. Hij heeft al een heel leven achter zich. De dood van zijn alcoholistische vader, huiselijk geweld, verwaarlozing. De enige aandacht die hij kende, was afkomstig van een pedofiel die hem seksueel misbruikte. Hier krijgt Sanam te maken met de regels van zijn nieuwe, streng islamitische stiefvader. Terwijl hij in Suriname vogelvrij was, mag hij plotseling niets meer. Geen televisie, geen westerse boeken. Zelfs zijn grote passie, muziek, is verboden. "Ik had er vaak aan gedacht om vanaf het zolderraam naar beneden te springen", schrijft hij in zijn boek. Wanneer duidelijk wordt dat

Sanam homoseksueel is, breekt de hel los. Zijn oudere broers slaan hem bont en blauw – met handschoenen aan om besmetting te voorkomen. Zijn moeder en stiefvader nemen hem mee naar een voodoogebedsgenezer. Zij zien het als schande als een vader zijn stiefzoon niet op het rechte pad krijgt.

Dakloos

Twee dagen voor zijn veertiende verjaardag steekt een broer Sanam met een mes. Vol wantrouwen ontvlucht hij het ziekenhuis en raakt hij dakloos. Wanhopig belt hij aan bij stadsgenoten. Maar geen Nederlander wil een 14-jarige zwerfjongere in huis. In het nachtleven wordt hij benaderd voor seks en hopen op een nachtje onderdak en een douche, geeft hij toe. Hij belandt in de prostitutie. Na een periode van pleeggezinnen ontmoet hij via de dan 52-jarige Graeme van Voorthuijsen die hij de rest van zijn leven 'zijn vader' zal noemen. Graeme: "Ik zag dat hij houvast en richting zocht en dat heb ik geprobeerd hem te geven. Ik heb geregeld dat hij een woning kreeg, dat hij zich kon inschrijven in de gemeente en dat hij een uitkering kreeg." Wanneer het overleven stopt, komt het verleden dubbel zo hard terug. Toch kan Sanam ook genieten. Van reizen met zijn vader, feesten met vrienden en rozen die hij soms uit het park steelt. Met de voor hem zo kenmerkende overredingskracht lukt het hem zelfs om thuis in India te mogen komen bij de beroemde zangeres Asha Bhosle.

En zo ontmoet Sanam ook zijn aller-grootste idool: haar zus, de grote ster Lata Mangeshkar, bekend van vele Bollywoodfilms. Graeme: "Wie lukt dat nou? Ik ben zo trots op hem dat hij ondanks zijn moeilijke jeugd zelfstandig kon functioneren."

Depressief

Sanam heeft wel moeite met alleen zijn. Zijn dierbaren belt hij meerdere malen per dag. "Tijdens een vergadering belde hij 'Babe, het is dringend!'. Maar hij wilde gewoon even kletsen", glimlacht vriendin en voormalig PvdA-gemeenteraadslid Aruna Radjkoemar. Anita Nanhoe: "Mijn dag begon met hem en eindigde met hem. Soms viel ik in bed in slaap met de telefoon aan mijn oor." Vriend Ronnie Kayoem: "Af en toe belde hij 's nachts 'Kom hierheen' en dan stapte ik in de nachttrein van Den Haag naar Rotterdam." Hoewel Sanam vaak 'Het leven is mooi' schrijft op Facebook, kent hij depressieve periodes. Vriend Bidjai Jagroep: "Dan sloot hij zich op en wilde hij niemand zien." Sanam's gezondheid laat ook te wensen over. Hij heeft diabetes, heeft een tia gehad en heeft last van slapeloosheid. Vaak is hij tot 3.00 uur 's nachts wakker. Hij slikt hij diazepam ter ontspanning. Anita Nanhoe: "De laatste twee maanden van zijn leven ging hij hard achteruit. Hij gebruikte zoveel pijnstillers dat hij zich verdoofd hield. Het interesseerde hem niet meer hoe hij er uitzag. Hij leek gedesorieënt, brabbelde,

vergat van alles. Hij heeft bij veel mensen uitgesproken dat hij geen zin meer had in het leven. Hij had teveel last van zijn herinneringen. Hij stelde zichzelf vragen die hoorden bij zijn levensfase, de midlife. Hij zei: 'Ik heb niets met mijn leven kunnen doen. Ik heb niets bereikt. En ik zal ook nooit iets bereiken. Ik word niemand meer, ik kan niks. Ik heb niets om voor te leven, alleen

'Zijn broers sloegen hem bont en blauw'

mijn vader.' Wist hij maar hoe belangrijk hij was en voor hoeveel mensen hij iets heeft betekend, dan was hij er misschien nog geweest." Bidjai Jagroep: "Door ruzie hadden we een tijdje geen contact. Maar een week voor zijn dood kwam hij het goedmaken. En dat heeft hij bij meer vrienden gedaan. Misschien had hij een voorgevoel, dat hij dingen moest rechtzetten voordat hij wegging."

Reanimeren

Op zaterdagochtend 11 augustus probeert een logé uit Suriname Sanam te wekken. Hij reageert niet, maar

zijn lichaam is nog warm. Ze begint te reanimeren en belt 112. Sanam's laptop en bord eten staan nog op bed. Overbuurvrouw Astrid Carron: "Twee ambulances reden de straat in tussen half negen en kwart voor negen. Ik rende naar de overkant en zag dat ze hem reanimeerden. Het hart werkte niet meer. 'Het is over.' Toen was het gegil van de hele buurt." De politie neemt Sanam's lichaam in beslag en onderzoekt de woning om een misdrijf uit te sluiten. De conclusie luidt: een natuurlijke dood. Graeme: "Ik denk dat zijn hart het begeven heeft. Sanam was op."

Na de dienst staat de rouwauto, met regenboogvlag, buiten op de stoep, voor Sanam's huis. Opbaren in een gebouw in de buurt is verboden, dus nu staan honderden bezoekers in de rij rondom de auto om afscheid te nemen. Ieder mag rozen in de kist leggen. De zon brandt. Mensen omhelzen elkaar troostend. Sanam's moeder huilt hartverscheurend. Ze klemt haar handen om de rand van de kist. Ook vriend Ronnie Kayoem zakt door zijn knieën van verdriet. "Waarom heb je mij verlaten?", roept hij wanhopig snikkend. Surinaamse dames zingen traditionele afscheidsliederen. Een roept: "Me brotha, mijn buurman, rust zacht!" Er wordt uit ramen gefilmd en gefotografeerd. Als de auto uiteindelijk de straat uitrijdt richting het crematorium, schommelt nog een tros roze ballonnen langzaam steeds hoger de lucht in.

Wit

DEN HAAG

Vr 31 augustus

17.00 **Lange Voorhout / Binnenstad: Embassy Festival / UIT Festival.**

Het culturele seizoen wordt groots afgetrapt tijdens het Cultuurweekend met het Embassy Festival en UIT Festival Den Haag (aanvang 19.30). Drie dagen lang dompelt Den Haag zich onder in theater, dans, muziek en performances uit alle windstreken. Het Embassy Festival verrast met een culturele wereldreis van twee dagen en UIT Festival Den Haag presenteert in een driedaagse marathon de trailer van het culturele seizoen 2018-2019.

Gratis
www.embassyfestival.com

za 1 september

10.00 **Hart Beach Quiksilver Surfschool: Roxy Run-Sup-Yoga Event.**

Tot 23.00 organiseert Roxy Fitness een gezellige sportieve dag met entertainment, ontspanning en lekker eten. De challenge? Finish als eerste bij de 5 KM run óf het Stand Up Paddle parcours en maak kans op leuke prijzen. Ben je niet de snelste? No worries, want het gaat vooral om de fun en iedere deelnemer krijgt sowieso een toffe Roxy goodiebag.

Vanaf €15,-

www.hartbeach.nl

12.00 **Binnenstad: Blockjam.**

Tot 18.00 wordt voor elk evenement een breed scala aan gratis activiteiten aangeboden. Denk daarbij aan DJ, rap, breakdance- en streetdance workshops/competities, graffiti workshops, skate- en stepworkshops, maar ook basketbal en hacky sack wedstrijden, BMX jam en calisteh-

nis. Ook is er de mogelijkheid om een bijbaantje/stageplek te scoren tijdens 'Spot Your Job'.

Gratis
www.blockjamdenhaag.nl

zo 2 september

14.00 **Binnenstad: Suriname Festival.**

Suriname, een land met een smeltkroes van culturen, etnische groepen en religies staat is een voorbeeld van hoe een multiculturele samenleving kan functioneren. Dit gevoel wordt voor 2 dagen naar Den Haag gehaald. Op een groot podium kun je genieten van muziek verzorgd door topartiesten uit Nederland en Suriname, terwijl de Surinaamse keuken alom vertegenwoordigt zal zijn.

Gratis
www.surinamefestival.com

do 6 september

16.00 **Westbroekpark: Food Truck Festival TREK.**

TREK maakt ieder jaar van het Westbroekpark één groot openluchtrestaurant. Het foodevent weet vier dagen lang de smaakpapillen te prikkelen met allerlei lekkernijen: van oesters tot worst en van biologische frites tot vegetarisch eten. Ondertussen kan er op het festivalterrein genoten worden van livemuziek, theater en ander vermaak, ook voor kinderen.

Gratis
www.festival-trek.nl

vr 7 september

17.00 **Park de Verademing: Het Circus de Verademing.**

Het Circus is een festival van én door het Regentesse-Valkenboskwartier (ReVa), een wijk waar veel muzikanten, kunstenaars, theatermakers, dansers en andere creatieven thuis zijn. Twee dagen lang kan het publiek

kennismaken met de creativiteit, culinaire hoogstandjes en bewoners van het ReVa kwartier.
Gratis (een aantal activiteiten zijn alleen toegankelijk tegen betaling)
www.hetcircus.me

za 8 september

13.00 **Malieveld: Kermis.**

Kermis Den Haag is de grootste najaarskermis van Nederland. Met tientallen topattracties en een dagelijks entertainmentprogramma is er elke dag wat te beleven: touwtje trekken, grabbelen, botsauto's besturen, etc. Ook de lekkerbekken kunnen hun hart ophalen met typische kermis-lekkernijen, zoals zuurstokken, 'nougat, olie- churros, poffertjes en suikerspinnen.

Prijs verschilt per activiteit
www.kermisdenhaag.nl

zo 9 september

16.00 **Scheveningen Bad: Four Horizons - 2000 drummers aan zee.**

Four Horizons is een groots spektakel waarin Cesar Zuiderwijk vier volstrekt eigen slagwerkculturen met elkaar laat samenspelen: 500 drummers (Noord), 500 percussionisten (Zuid), 500 djembéspelers (West) en 500 taikospelers (Oost). Tweeduizend slagwerkers in totaal, die een geweldige performance zullen brengen.

Gratis
www.2000drummersaanzee.nl

vr 14 september

19.00 **ProDemos - Huis voor democratie en rechtsstaat: Nacht van de Dictatuur.**

Tijdens de Nacht van de Dictatuur staan ProDemos en andere instellingen in Den Haag stil bij dictaturen in de hele wereld. Van de opkomst van een sterke leider en het omgaan met censuur tot het gebruik van muziek en beeldende kunst door een regime. De Nacht van de Dictatuur wordt geopend met een lezing over de manier waarop technologie de samenleving en de democratie verandert.

Vanaf €7,-
www.nachtvandedictatuur.nl

za 15 september

09.00 **Avonturia De Vogelkelder: Konijn- en Knaagdiendag.**

Laat je huisdier een gezondheidscheck doen tijdens het open spreekuur van de dierenarts. Er is een hamster- en muizenshow

en verder kunnen de kinderen geschminkt worden en wordt er een knuffelhoek gerealiseerd waar kinderen met cavia's kunnen knuffelen.

Gratis
www.avonturia.nl

15.00 **Plein: Prinsjesfestival - PrinsjesHatwalk.**

Wat is Prinsjesdag zonder de befaamde hoedjesparade? Het is ieder jaar weer een feest om de hoeden van politici en leden van ons koninklijk huis te bewonderen én te become-mentariëren. Een mooie traditie waar het Prinsjesfestival met de PrinsjesHatwalk op voortbordurt.

Gratis
www.prinsjesfestival.nl

di 18 september

12.45 **Binnenstad: Prinsjesdag.**

Prinsjesdag is de traditionele start van het parlementaire jaar voor de Eerste en Tweede Kamer in Den Haag. Op de derde dinsdag in september spreekt koning Willem-Alexander in de Ridderzaal de troonrede uit waarin de regering haar belangrijkste plannen voor het komende jaar bekendmaakt. Voorafgaand aan het voorlezen van de troonrede trekken koning Willem-Alexander en koningin Máxima in de Gouden cq. Glazen Koets naar het Binnenhof.

Gratis
www.denhaag.com/nl/prinsjesdag

ROTTERDAM

vr 31 augustus

10.00 **Schuttersveld: Camping Crooswijk.**

Geniet van een ongedwongen campingvibe. Maak vrienden in de rij voor de wc, waag een dansje, geniet van optredens, doe mee met het voetbaltoernooi of kom gewoon lekker luieren. Ook voor 1 dagje is het de moeite waard om te komen. T/m 2 september.

Dagkaart €3,- en een weekendkaart met 2 overnachtingen €15,-
www.campingcrooswijk.nl

za 1 september

13.00 **Wijkpark Het Oude Westen: Festival Magia.**

De interesse in niet-westerse muziek groeit. Festival Magia zet de spotlight op onderbelichte

iconen en vernieuwers en brengt ze bij elkaar voor een uniek festival. Het festival presenteert een aantal spannende namen uit de internationale elektronische- en live muziekscene. Ook voor wie niet bekend is met deze artiesten kan hier gegarandeerd op los gaan. Gratis
www.festivalmagia.nl

zo 2 september

15.00 **Oude Haven: Oude Haven Zomerfestival.**

De Rotterdamse Oude Haven wordt voor de zesde keer omgetoverd tot een kleurrijk zomerfestival waar je kunt genieten van spetterende live muziek, bijzondere kleinkunst en heerlijk eten. Maak kennis met nieuw én gevestigd talent.

Gratis
www.oudehavenzomerfestival.nl

wo 5 september

20.15 **Theater Rotterdam Schouwburg: Requiem Pour L.**

Deze voorstelling is een herinterpretatie van Mozarts dodenmis. De muziek komt van Fabrizio Cassol en de muzikanten laten tijdens het spelen hun eigen muzikale invloeden, waaronder jazz, opera en populaire Afrikaanse muziek, nadrukkelijk meespelen. Fabrizio zoekt met de groep naar een visuele en fysieke vertaling van de beelden en associaties die een Requiem oproept: van de dodenmis tot het massagraf waarin Mozart zelf gedumpt werd.

Vanaf €10,-
www.rotterdameschouwburg.nl

vr 7 september

10.00 **Diverse locaties: Wereldhavendagen 2018.**

Een weekend lang staat Rotterdam volledig in het teken van de haven. Met verschillende routes en activiteiten beleef je de wereld van schepen, handel en innovatie van dichtbij in het gebied op en rond de Maas bij de Erasmusbrug en Katendrecht, wisselen de activiteiten elkaar af. Het jaarthema is Energie.

Prijs verschilt per activiteit
www.wereldhavendagen.nl

zo 10 september

18.00 **Diverse locaties: World Port Busker Festival 2018.**

De beste straatartiesten - ook wel buskers genoemd - uit andere havensteden van over de hele wereld komen naar Rotterdam. Maak kennis met de reïncarnatie van Jimi Hendrix, laat je verrassen door de 'tweelingzus' van Amy Winehouse

31 augustus - 20 september

Straatnieuws selecteerde uit de agenda twee extra leuke uitjes voor u.

tip 1 do 6 t/m 9 september > Food Truck Festival TREK

Tientallen mobiele keukens, verspreid over het Westbroekpark, serveren heerlijke gerechten en drankjes, bezoekers genieten aan tafels en in het gras van de avondzon, of slenteren van de ene foodtruck naar de andere. Dankzij de ongedwongen sfeer, de grote verscheidenheid aan

foodtrucks en het verrassende entertainment heeft Festival TREK een stevige positie verworven binnen het Nederlandse festivalseizoen. Het prachtig aangeklede Westbroekpark zorgt voor een ontspannen en uitnodigende setting, voor zowel jong als oud.

Dit seizoen zal de focus nog meer

komen te liggen op de beleving. Festival TREK biedt een podium aan nieuw talent op het gebied van (klein)kunst en cultuur. Bezoekers kunnen op diverse locaties op het terrein genieten van bijzondere, intieme liveoptredens, verrassende elementen in de aankleding en ook op de verschillende terrassen zal het publiek weer op de wenken bediend worden.

Semi-overdekt wijnterras Nieuw dit jaar is een groot semi-overdekt wijnterras, waar bezoekers per fles of glas kunnen genieten van meer dan 20 soorten wijn. Het brede scala aan mobiele festivalcaterers bereidt met liefde weer de lekkerste gerechten. Ook aan de kleinste bezoekers van TREK is gedacht met o.a. een kindertheater, kookworkshops, oud-Hollandse spelletjes en kermisklassiekers. De avonden worden traditioneel afgesloten met

de beste hits uit de 80's, 90's en 00's.

Milieuvriendelijk festival Food Truck Festival TREK Den Haag is gratis toegankelijk. Er wordt wel een vergoeding gevraagd voor een milieuvriendelijk hard-plastic glas. Bij de eerste bestelling betalen bezoekers hiervoor een eenmalige bijdrage, waarna het festivalglas bij iedere bestelling kan worden afgegeven aan de bar voor een nieuw exemplaar bij het volgende drankje. Er is geen statiegeld van toepassing op dit glaswerk.

Voor meer informatie:
www.festival-trek.nl

tip 2 za 8 september > De Nacht van de Kaap

De Nacht van de Kaap heeft haar naam te danken aan de oude bijnaam van Katendrecht: 'De Kaap'. Tijdens het festival wordt een beeld geschetst van de geschiedenis van het schiereiland, toen het nog een rosse buurt en zeemanskwartier was...

In 1895 behoorde Katendrecht tot de deelgemeente Charlois, die destijds werd geannexeerd om ruimte te maken voor de

uitbreiding van de Rotterdamse haven. Voor de bouw van de Rotterdamse haven onderging Katendrecht een grote transformatie! In 1911 werd de nieuwe haven voltooid en brak een nieuw tijdperk voor het schiereiland aan. Het gebied bestond nu voornamelijk uit goedkope arbeiderswoningen, silo's, spoorterrein, zeemanskroegen en boardinghuizen (huizen waar aangemeerde zeemannen tijdelijk verbleven). Door de nieuwe havenfunctie van het gebied en het volk dat deze nieuwbouw aantrok,

veranderde het gebied in een beruchte volksbuurt.

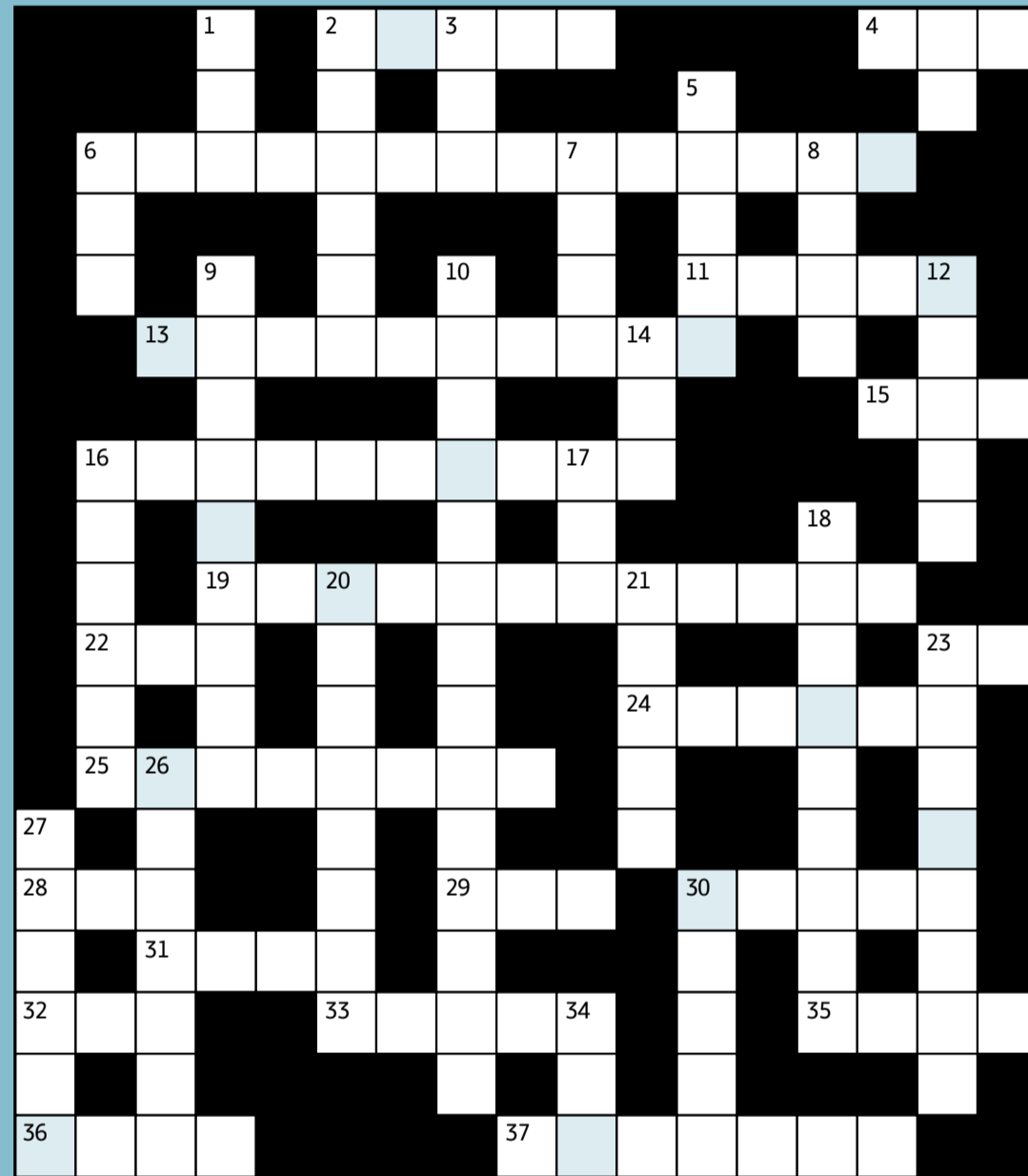
Vrijstaat voor vertier Tijdens de Tweede Wereldoorlog was de Kaap misschien wel de enige plek in Rotterdam waar Duitse soldaten niet de dienst uitmaakten. Katendrecht was een 'veilige haven' voor alle Rotterdammers en niet-Rotterdamers. Niet voor niets werd op het schiereiland dagelijks genoten van swingende jazzmuziek en bood de Kaap onderdak aan vele onderduikers.

Ook na de oorlog bleef Katendrecht de plek om het Rotterdamse uitgaansleven te beleven. Het was het enige stukje Rotterdam dat nog overeind stond, de horeca en detailhandel bloeiden op en prostitutie vierde hoogtij. Katendrecht werd een ontmoetingsplaats voor bewoners, zeebonken, studenten en 'stappers' uit de stad. Op het eiland was tot diep in de nacht vertier en het internationale karakter van het eiland terug te halen. Dit alles in een pikant en absurd theatraal jasje.

Vervlogen tijden herleven De Nacht van de Kaap is een internationaal zeemans- en levensliederenfestival, waarbij de vervlogen tijden op Katendrecht herleven. Op diverse locaties worden live levensliederen en sterke verhalen ten gehore gebracht. De nadruk ligt niet alleen op de liederen van vroeger, maar er wordt ook ruimte geboden aan muziek van nu uit alle windstreken om het internationale karakter van het eiland terug te halen. Dit alles in een pikant en absurd theatraal jasje.

Voor meer informatie:
www.denachtvandeekaap.nl

307

307 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14

OPLOSSING CRYPTOVILLE 306: Advocaat

* * * B * M * A * * * D O L F *
N A S R D I N D C H A R * I * J
* N * A * N * D * E * A R E N A
* N * * * R E V I S * * N * N
H A L S * H * R * N * * * * J
* * * P R I N S E S A M A L I A
* * * O * T * * * B * E * O * N
* * * R O T T E * R A N G E R S
* * * T * E * Z * O * K * * * S
T H E H A G U E * E * E * * * E
* A * O * O * L E K E N * N O N
* L * O * L * * Z * * * * A * *
* L * F * F * * A * * * D U T
T O M D U * M O U L I N * E * *
* * * S * * E * * B * * E * *
T * * T U I N * * * I D O L S *
A * * A * * S P I T S * * * * *
G O U D * * * * * * * * * * *

Straatnieuws geeft adresgegevens niet door aan derden, maar gebruikt deze incidenteel voor eigen mailings.

Uitgepuzzeld?

Als u bent uitgepuzzeld leest u in de gekleurde hokjes de naam van een reis die doorgaans in een ander jaargetijde wordt afgelegd.

Inzenden kan t/m 12 september 2018 aan: *Straatnieuws*, Koninginnegracht 7, 2514 AA Den Haag of mail naar redactie@haagsstraatnieuws.nl.

Straatnieuws verloot het boek *Mijn leven in drijfzand* van Sanam van Voorthuisen.

We hadden geen correcte inzendingen van cryptoville 306.

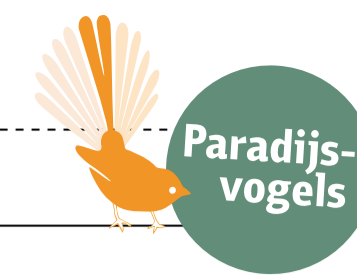
door Mariëtte Storm

Horizontaal

- 2 U bent erbij geweest toen het groeide (5)
4 Nuttige regel (3)
6 Haagse watermusic die n(i)et in het water is gevallen (4+2+2+6)
11 Hondenprogramma van de VPRO (5)
13 Toetje voor voetbalfans (6+4)
15 Snel persoon van Yvonne Keuls (3)
16 Schuldeiser die zich wil afscheiden (10)
19 Gekomen van Delft, via Hoek van Holland, probeert hij in Den Haag het buitengebeuren te regelen (7+2+3)
22 Gemeenschappelijk gewicht (3)
23 Barium klinkt vies (2)
24 Wie niet van de vorige dag is, is niet gek (6)
25 Vlaardingse Sjoerd heeft deftige lol in zijn leven en geeft er zin(nen) aan (8)
28 Niet bepaald samen (3)
29 De wijn was op in Kana, maar Jezus nam de tijd om in te grijpen (5)
30 Neemt het heft en het mes in handen (5)
31 (Op je trouwdag) de laatste letter opgeven (4)
32 Klets2, maar door (3)
33 In de jaren '70, vorige eeuw, namen gewoontedieren zo'n hut mee naar de camping (5)
35 In O2O houden ze een festival in een restaurant (4)
36 ... Hagen of ... Simone (4)
37 Zie 23 vert.(4+3)

Verticaal

- 1 'Kleermaker' trouwde 8 keer en gebruikte haar (bij)naam liever niet (3)
2 Olijk als een schavuit (6)
3 Hoe zeg je dat de grond voor zoekraal heet? (3)
4 Hond's bevel (3)
5 Als het vervoermiddel weg gaat, kan de wijn er helemaal in (5)
6 Samen(ge)spel(d) broodbeleg (3)
7 Haagse kleur (4)
8 De Rotterdammer is een brave borst, vond zijn moeder (4)
9 Voor de Rotterdamse roodborst zit het eerste halfjaar er al op (3+6)
10 Beestachtige Zoetermeerder houdt niet van ruzie bij het diner (4+3+7)
12 Wil in Rotterdam op harmonische wijze leiding geven (5)
14 en 21 Op tartende wijze gaan stappen (8)
16 Verdragende vliegenvanger (6)
17 Nathan ..., zoon van Adriaan van Dis (3)
18 en 14 en 21 Op 9 en 10 september mag je de stad provoceren (9+8)
20 Over een maand kan Ruttes ploeg hier weer terecht (8)
21 Periode waarin het begrip komt (5)
23 en 37 horizontaal en 27 verticaal Het er(g) vervelend vinden als een familielid overlijdt (8+4+3+6)
26 Werk van een Haagse en een Rotterdamse tekenaar (7)
27 Beschikken over het genot (6)
30 Niet alleen lastig voor de naaister om hem kwijt te zijn (5)
34 Rivier die maar voor de helft duidt op wijn (3)

Kleurrijke mensen fleuren het straatbeeld op. Ze laten hoofden draaien, toveren glimlachen op gezichten of doen voorhoofden fronsen. Welk verhaal gaat er achter hun bijzondere verschijning schuil? Ben van der Meer (75) stapt uit het keurslijf. tekst Hester Heite foto Henriëtte Guest

Het leven als studie

Dagelijkse kloffie of voor speciale gelegenheden?

"Ik ga zo niet naar een begrafenis, natuurlijk. Dit is mijn outfit voor Prinsjesdag: helemaal oranje, zelfs mijn sokken. Thuis draag ik, heel saai, een broek en shirt. Me thuis verkleeden heeft geen zin, dan ben ik alleen. Dit doe ik voor jullie. Om de boel een beetje op te vrolijken. Het is niet zomaar wat aantrekken... Tijdens de avondvierdaagse hang ik schoenen aan mijn oren en heb ik een shirt met daarop de tekst: 'Mij kun je niet laten lopen'. Met Halloween draag ik iets engs en bij de Nieuwjaarsduik heb ik een kerstkrans op mijn hoofd. Ik heb thuis, in de Haagse Schilderswijk, een hele kamer vol kleren. Misschien wel twee."

Dure hobby...

"Ik ben registeraccountant en heb veel vrijwilligerswerk gedaan, nu ben ik afgekeurd. Ik leef van de AOW. Ik heb ook schulden. Ik ga naar de voedselbank en de kringloop. Als ik een euro had gevraagd voor alle foto's die er van me gemaakt zijn, dan had ik nu in het Gooi gewoond. Maar het gaat uitstekend zo, meer heb ik niet nodig. Mijn t-shirts ontwerp ik zelf. Het is knip- en plakwerk, want een computer heb ik niet."

Uw leven is veranderd?

"Het is geen vrolijk verhaal. Ik was getrouwd, met kinderen. Dan heb je verantwoordelijkheden. Tot mijn echtscheiding, meer dan twintig jaar geleden. Dan ben je opeens alleen, kijkt er niemand meer naar je om: de kerk niet, de sociale dienst niet. Ze zeggen: ga maar in het park zitten. Dat was voor mij de ommekeer. Ik ging met deze bloemen op mijn hoofd en sinaasappels aan mijn oren rondfietsen. Ik dacht: ik zal laten zien dat het me niets meer kan schelen, dan denken ze maar dat ik gek ben. Maar een man in driedelig pak kwam me een hand geven, anderen gingen lachen, zingen, fluiten."

Dat deed u goed?

"Mensen komen naar me toe. In de meer dan twintig jaar dat ik me nu verkleed, is er slechts een enkeling geweest die me voor gek verklaarde. De meeste mensen vinden het leuk. Dat is een boei waaraan ik me vasthoud en optrek. De wereld is een gekkenhuis, meestal in negatieve zin. Ik ben een denker, ik zie dingen, vraag me dingen af."

Zoals?

"De meeste mensen zitten in een keurslijf. Al die stress en burn-outs, dat komt doordat je je moet gedragen voor de burens. Ik heb een vriendin met dementie, zij accepteert me zoals ik ben. Zelf wordt ze niet behandeld als een mens, dat vind ik heel erg. Als je jezelf niet kunt zijn..."

U bent ook lange tijd niet uzelf geweest?

"Ik zie het leven als een studie, met examens. Als je niet slaagt, dan moet je het overdoen. Ik moet het afmaken, vind ik. Ik wil slagen, want de hel, dat is hier. Ik zie veel ellende om me heen, ik doe wat ik kan ertegen. Je bent onderdeel van het geheel. Het is belangrijk om elkaar blij te maken, daar geniet ik van. Ik kleed me zo als tegenwicht ook, tegen de boze wereld. Als ik ben uitgedanst en ga zitten, dan zit er altijd een probleemgeval naast me. Zo kom je mensen tegen, daar heb je een boodschap voor."

Wat is uw boodschap?

"Er is een speeltuin voor volwassenen nodig. Het Zeeheldenfestival vind ik geweldig en in Rotterdam zijn ook veel leuke festivals. Dus kom de kantoortuin uit. Zet je telefoon uit. Ga eens met elkaar op de wipwap of schommel zitten."

beeld en tekst Femke Zwier, www.femmez.nl

Wilt u uw vaste verkoper hier zien? Mail naar redactie@haagsstraatnieuws.nl

Naam: Mihaela   Leeftijd: 36 jaar
Standplaats:
Albert Heijn, Frederik Hendriksaan, Den Haag
Land van herkomst: Roemenië

Mihaela voelt zich alleen in Nederland. "Mijn vier kinderen en de rest van de familie zijn nog in Roemenië. Daar heb ik veel verdriet van." De Nederlandse taal vindt ze ook nog lastig, maar ze doet haar best die te leren. Waar ze blij van wordt? "De kleur roze. Die maakt me vrolijk. Ik probeer zoveel mogelijk roze kleding te dragen." Soms geven mensen geld, zonder de krant mee te

nemen. Wat zij zich niet realiseren, is dat de oplage dan daalt en de krant failliet gaat. Dan heeft Mihaela, die zelfstandig ondernemer is als Straatnieuwsverkoper, geen werk meer. Iedere dag staat ze op haar vaste plek voor de ingang van de Albert Heijn. "Het is een fijne plek hier. Ik vind de mensen aardig. Ik verkoop zo'n vijf kranten per dag."